

DRŽAVNI IZOBRAŽEVALNI ZAVOD S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM
DRŽAVNI POKLICNI ZAVOD ZA TRGOVSKE DEJAVNOSTI "IVAN CANKAR"
DRŽAVNI TRGOVSKI TEHNIČNI ZAVOD "ŽIGA ZOIS"
DRŽAVNI INDUSTRIJSKI TEHNIČNI ZAVOD "JURIJ VEGA"

via/ul. Puccini, 14 GORIZIA-GORICA tel.: 0481/530021 fax.: 0481/530809 C.F.: 80005120318

Šolsko leto 2025/2026

Letni načrt za inkluzijo

Odobreno na profesorskem zboru dne 27.6.2025

VSEBINA

OSNOVNE INFORMACIJE	3
LETNI NAČRT ZA VKLJUČEVANJE – TEMELJ TRAJNOSTNE KULTURE INKLUZIJE	3
PROTOKOLI ZA DELO Z DIJAKI S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI	8
NAVODILA ZA UČNI KADER – DODATNE SMERNICE	15
PRISTOJNOSTI IN SODELOVANJE V PROCESU VKLJUČEVANJA DIJAKOV S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI	15
SMERNICE ZA UČINKOVITO IN USPEŠNO ORGANIZACIJO IN IZVEDBO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA DELA ZA DIJAKE S POSEBNIMI POTREBAMI	20
SMERNICE ZA PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA DIJAKOV S POSEBNIMI POTREBAMI	23
IZOBRAŽEVANJE ŠOLSKEGA OSEBJA	26
LETNA ANALIZA STANJA	27
ZAKONSKI OKVIR	32

OSNOVNE INFORMACIJE

LETNI NAČRT ZA VKLJUČEVANJE – TEMELJ TRAJNOSTNE KULTURE INKLUZIJE

V skladu s temeljnimi vrednotami enakosti, pravičnosti ter spoštovanja dostojanstva vsakega posameznika si naša šola prizadeva oblikovati vključujoče okolje, ki vsem učencem, ne glede na njihove posebne potrebe, omogoča enake možnosti za učenje in razvoj. Naš osrednji cilj je vzpostaviti spodbudno, varno in podporno učno okolje, v katerem se vsak dijak počuti spoštovanega, sprejetega in motiviranega za doseg svojih najvišjih potencialov.

Letni načrt za vključevanje ni zgolj administrativni dokument, temveč predstavlja strateško, razvojno orodje, s katerim šola sistematično oblikuje vključujoče in spodbudno okolje za vse učence – zlasti za tiste s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Dokument vsebuje jasne smernice, preverjene dobre prakse ter konkretne postopke, ki usmerjajo delo šolskega osebja in hkrati podpirajo družine pri aktivnem sodelovanju v procesu inkluzije.

Inkluzija se ne uresničuje spontano. Predstavlja skupno odgovornost celotne šolske skupnosti – učnega in neučnega osebja, staršev ter zunanjih strokovnih ustanov, kot so na primer socio-psiho-pedagoške službe in socialnovarstveni organi. Le z usklajenim, povezanim in angažiranim sodelovanjem vseh deležnikov lahko dosežemo končni cilj: šolo, ki prepozna in spoštuje raznolikost, ter učencem nudi občutek sprejetosti, varnosti in notranje motivacije.

Temelj takšnega delovanja predstavlja kultura inkluzije – kultura spoštovanja, enakopravnosti in pravičnosti, ki zahteva celostni pristop k izobraževanju in življenju. Ta pristop vključuje:

- spoštovanje raznolikosti učencev in njihovih individualnih potreb;
- sodelovalno delo vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa;
- oblikovanje fleksibilnega in dostopnega učnega okolja;
- načrtovanje prilagojenih učnih poti, metod in strategij;
- aktivno povezovanje šole z lokalnim in širšim družbenim okoljem.

Inkluzija ni le izvajanje zakonsko določenih nalog ali prilagoditev kurikula, temveč je vsakodnevni proces, ki mora postati sestavni del šolske prakse in kulture. Vključuje individualizacijo učnih poti, upoštevanje čustvenih, socialnih in kognitivnih posebnosti in potreb posameznika ter strokovni razvoj učnega kolektiva. Ključen element inkluzivne šole je tudi sistematično razvijanje strategij, ki prispevajo k večji socialni vključenosti, izboljšanju samopodobe, notranje motivacije in življenjskih kompetenc vseh učencev.

Letni načrt za vključevanje tako:

- analizira konkretne potrebe šolske skupnosti;
- predlaga operativne ukrepe in ustrezne prilagoditve;
- opredeljuje sodelovanje s strokovnimi službami in zunanjimi partnerji;
- vključuje zakonske in podzakonske podlage (npr. Predsedniški odlok št. 275/1999);
- spodbuja inovativne pristope in sistematično evalvacijo uspešnosti.

Na ta način šola postaja središče systemske podporne mreže, ki učencu nudi pomoč in spodbudo na vseh ravneh – izobraževalni, osebnostni in socialni. Inkluzija torej ni zgolj končni cilj, temveč dinamičen in trajnostno naravnani proces, ki se nenehno prilagaja spreminjajočim se okoliščinam ter spodbuja razvoj vsakega posameznika in celotne skupnosti.

DIJAKI S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI

1. Uvodna opredelitev

Posebne vzgojno-izobraževalne potrebe (PVP) se nanašajo na dijake, ki zaradi različnih vzrokov – bodisi trajno bodisi začasno – pri svojem učenju in šolskem življenju potrebujejo prilagojene oblike podpore. Opredelitev PVP temelji na analizi posameznikovega profila delovanja ter konteksta, v katerem dijak odrašča. Ta pristop presega tradicionalno pojmovanje invalidnosti, saj upošteva celostni pogled na dijaka, ki vključuje biološke, psihološke in socialne dejavnike. Pri tem se uporablja mednarodno uveljavljeni diagnostični model MKF (ICF – *International Classification of Functioning*).

Posebne vzgojno-izobraževalne potrebe lahko izhajajo iz telesnih, kognitivnih, jezikovnih, vedenjskih, čustvenih, socialnih ali kulturnih dejavnikov. Na podlagi tega razumevanja ima lahko vsak dijak – za krajše ali daljše obdobje – posebne vzgojno-izobraževalne potrebe, ki zahtevajo ustrezno pedagoško odzivnost in diferenciran pristop.

2. Zakonsko in normativno ozadje

Na ravni italijanske zakonodaje posebne vzgojno-izobraževalne potrebe opredeljuje več dokumentov:

- Zakon 104/1992, ki ureja pravice dijakov z invalidnostjo;
- Zakon 170/2010, ki določa podporne ukrepe za dijake s specifičnimi učnimi težavami, SUT (Disturbi Specifici dell'Apprendimento - DSA);

- Ministrska odredba z dne 27. decembra 2012 in ministrska okrožnica št. 8 z dne 6. marca 2013, ki širše razumevajo vključevanje in integracijo dijakov z različnimi vrstami težav ter uvajajo izraz *Bisogni Educativi Speciali* (BES) – posebne vzgojno-izobraževalne potrebe.

Te norme šolam in pedagoškemu osebju nalagajo dolžnost:

- prepoznavanja dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami;
- priprave prilagojenih in individualiziranih učnih poti;
- ustvarjanja pogojev za učinkovito vključevanje in aktivno sodelovanje vseh deležnikov.

Posebnost tega normativnega okvira je tudi v tem, da se učne prilagoditve zagotavljajo tudi dijakom, ki nimajo formalne zdravniške diagnoze, a izkazujejo težave, ki vplivajo na njihov učni uspeh.

3. Kategorije dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Dijake s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami razvrščamo v štiri glavne skupine:

a) Dijaki z invalidnostjo (Zakon 104/1992)

Gre za dijake, ki imajo na podlagi uradne diagnoze priznано določeno obliko invalidnosti. Zanje šola v sodelovanju z družino in socialnimi službami oblikuje individualizirani vzgojno-izobraževalni načrt (INVIN). Načrt je lahko:

- rednega tipa (A);
- prilagojenega tipa z enakovrednimi rezultati (B);
- diferenciranga tipa (C, brez pridobitve diplome).

Ti dijaki so upravičeni do specifičnih oblik podpore, kot sta prisotnost podpornega profesorja in pomoč socio-vzgojnega operaterja.

b) Dijaki s specifičnimi razvojnimi motnjami. Zakon 170/2010 razlikuje in ščiti, v tem slučaju, dve različni kategoriji motenj:

- dijaki s specifičnimi učnimi težavami (SUT). Sem spadajo dijaki z:
 - disleksijo: specifična motnja branja in dekodiranja jezikovnih znakov;
 - disortografijo: specifična motnja pisanja, ki se kaže s težavami v jezikovnih procesih transkodiranja;
 - disgrafijo: specifična motnja pisanja, ki se kaže v težavah pri grafičnem uresničevanju;

- diskalkulijo: specifična motnja računanja;
- dijaki s sledečimi težavami: motnje v jezikovnem razvoju;
 - specifične težave pri motoriki ali koordinaciji;
 - primankljaj na področju neverbalnih spretnosti;
 - blage motnje avtističnega spektra;
 - motnje pozornosti in hiperaktivnosti – ADHD.;
 - motnje govorno-jezikovnega razvoja,
 - mejne kognitivne sposobnosti (IQ 70–85).

Za te dijake razredni svet pripravi individualizirani učni načrt (IUN), ki vključuje kompenzacijske in olajševalne strategije, kot so podaljšani roki oddaje nalog, uporaba digitalnih orodij, prilagojeni testi ipd. Diagnoza je priporočena, a ni nujno pogoj – zadoščajo lahko tudi strokovne ugotovitve šole, zdravstvenih ali socialnih služb.

c) ostali dijaki s splošnimi učnimi in socialnimi težavami različnega izvora, ki so lahko:

- jezikovne ovire (npr. tuj jezik kot učni jezik);
- socialno-ekonomska prikrajšanost;
- socialno-kulturna različnost (priseljenci);
- čustvene stiske ali vedenjske motnje;
- izguba ali odsotnost staršev.

Tudi zanje lahko šola pripravi individualizirani učni načrt (IUN), ki vključuje posebne olajševalne ukrepe, prilagojen pedagoški pristop in spremljanje napredka.

d) Nadarjeni dijaki in dijaki s statusom športnika

Posebno pozornost zahtevajo tudi dijaki z izjemnimi intelektualnimi ali umetniškimi potenciali (ministrski dopis št. 562 z dne 3. 4. 2019) ali s priznanimi športnimi dosežki in statusom športnika. Zanje šola oblikuje osebni učni načrt z diferenciranim poukom (za nadarjene) ali prilagoditvijo učnega urnika (za športnike).

4. Vloga šole in šolske skupnosti

Inkluzija ne pomeni zgolj izpolnjevanja zakonskih zahtev, temveč je dinamičen in celosten proces, ki zahteva:

- strokovno usposobljenost in senzibilnost profesorjev;
- sodelovanje z družinami in zunanjimi strokovnjaki;
- stalno evalvacijo učinkovitosti načrtov;

- spoštovanje raznolikosti kot temeljne vrednote šolskega okolja.

Le s povezanim in odgovornim delovanjem celotne šolske skupnosti lahko ustvarimo vključujoče okolje, kjer se vsak dijak počuti sprejetega, varnega in spodbujenega k razvoju svojih potencialov.

PROTOKOLI ZA DELO Z DIJAKI S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI

Dokumentacija – formalizirani postopki, naloge in roki

1. Temeljna načela inkluzivne šole

V skladu z načeli sodobne inkluzivne šole si učni kolektiv prizadeva ustvarjati spodbudno, prilagodljivo in dostopno izobraževalno okolje za vse dijake, še posebej za tiste s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Inkluzija pomeni sistematično prepoznavanje posebnosti posameznika ter zagotavljanje takšnih vzgojno-izobraževalnih ukrepov, ki omogočajo dijakov osebni razvoj, samopodobo, motivacijo in učni uspeh.

Za učinkovito izvajanje inkluzije profesorji:

- načrtujejo in izvajajo individualizirane učne poti,
- prilagajajo učne metode, oblike preverjanja in ocenjevanja,
- izvajajo podporne strategije,
- redno sodelujejo z družino, psihologom, socialnimi službami in drugimi strokovnjaki,
- spremljajo napredke, težave ter po potrebi prilagajajo načrtovane ukrepe.

2. Dokumentacija dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami – vrste in časovni okvir

Za vsakega dijaka s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami šola pripravi ustrezno dokumentacijo, v skladu z zakonodajnimi smernicami in v sodelovanju z družino, strokovnjaki in operativno delovno skupino za inkluzijo (ODS). Uporabljajo se naslednji dokumenti:

- INVIN – Individualni vzgojno-izobraževalni načrt (Piano Educativo Individualizzato - PEI):

Sestavi ga operativna delovna skupina za inkluzijo (ODS) za dijake s priznano funkcionalno diagnozo (zakon 104/1992). Dokument vsebuje podrobno analizo potreb, težav in zmožnosti dijaka ter vključuje učne in vzgojne cilje in ukrepe na različnih področjih: na področju psihomotoričnega razvoja, učenja, komunikacije, samostojnosti in socializacije. Prilagoditve so lahko predmetne, prilagojena pa so lahko tudi preverjanja in ocenjevanja.

Rok za oddajo: 31. oktober

- IUN – individualizirani učni načrt (Piano Didattico Personalizzato - PDP)
Namenjen je dijakom s specifičnimi učnimi težavami (SUT) s potrjeno diagnozo v skladu z zakonom 170/2010. Dokument opisuje vse specifične učne cilje, konkretne didaktične prilagoditve, oblike preverjanja in ocenjevanja, spremljanje napredka ter formativne pobude, ki se odvijajo v sodelovanju z drugimi zdravstvenimi ali socialnimi ustanovami. IUN lahko izdelamo za vse dijake s posebnimi vzgojnimi potrebami tudi za tiste brez uradne diagnoze. IUN služi kot delovno sredstvo za profesorje in starše ter je dokaz načrtovanih in izvedenih ukrepov, ki so predvideni po zakonu 170/2010.

Rok za oddajo: 30. november

Za dijake s statusom športnika zakonodaja predvideva načrtovanje personaliziranih učnih poti, ki skušajo uskladiti razporeditev študijskih obveznosti s športnimi obveznostmi dijakov. Postopek, ki ga dijaki in starši morajo upoštevati, je naslednji:

- družina študenta športnika predloži ob začetku pouka tajništvu potrdilo športnega kluba, v katerem je navedeno število treningov, njihovo trajanje in urnik odsotnosti;
- tajništvo posreduje seznam učencev koordinatorjem zadevnih razredov, ki preverijo, ali so zahteve izpolnjene;
- razredni koordinator pripravi osebni izobraževalni projekt, ki ga odobri in sprejme razredni svet;
- v navedenem dokumentu je zabeleženo, katere ukrepe se razredni svet odloči sprejeti v skladu z modelom, predlaganim v zunajšolskem okviru.

Rok za oddajo: 31. oktober

KRITERIJI ZA DOLOČANJE DIJAKOV S POSEBNIMI VZGOJNIMI POTREBAMI BREZ ZDRAVNIŠKE DOKUMENTACIJE

Dijaki s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami so tisti, ki pri usvajanju znanja in spretnosti dosegajo občutno večje težave v primerjavi s svojimi vrstniki. Te težave se lahko kažejo pri enem ali več učnih predmetih, kar pogosto vodi v nižje učne dosežke ter slabšo šolsko uspešnost.

Razredni svet dijaka obravnava kot dijaka s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, kadar pri njem zazna spodnje težave:

- pri usvajanju osnovnih šolskih veščin (branje, pisanje, pravopis, računanje);
- pri pomnjenju in ohranjanju naučenega;
- pri pozornosti, koncentraciji ali zbranosti;
- pri aktivnem sledenju pouku (vključno s simptomi hiperaktivnosti);
- pri grobi ali fini motoriki oziroma koordinaciji gibov;
- pri govoru in jezikovnem izražanju;
- pri fonološkem zavedanju ter razvoju jezikovnih sposobnosti;
- ob prisotnosti vedenjskih odstopanj ali motenj;
- pri pomanjkanju notranje motivacije za učenje;
- v sposobnosti samostojnega dela;
- v socialno-čustvenem prilagajanju;
- zaradi nepoznavanja učnega jezika (drugojezičnost);
- zaradi socialno-kulturnih razlik;
- zaradi socialno-ekonomske prikrajšanosti.

V primeru zaznanih težav se razredni svet staršem priporoča, naj se posvetujejo z ustreznimi strokovnjaki (npr. psihologi, specialnimi pedagogi, logopedi, zdravniki), z namenom celostne obravnave in zagotavljanja ustrezne podpore dijaku.

KRITERIJI IN PROTOKOLI ZA PREPOZNAVANJE IN OBRAVNAVO DIJAKOV S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI (PVP)

1. KRITERIJI ZA PREPOZNAVANJE SPECIFIČNIH UČNIH TEŽAV (SUT)

Profesorji morajo biti posebej pozorni na dijake, pri katerih se pojavljajo sledeče težave:

- izrazito neskladje med splošnimi intelektualnimi sposobnostmi in dejansko učno uspešnostjo;
- obsežne in izrazite težave pri eni ali več osnovnih šolskih veščin (branje, pisanje, pravopis, računanje);
- zmanjšana hitrost obdelave informacij in težave pri upoštevanju navodil;
- motnje v enem ali več psiholoških procesov (pozornost, spomin, motorična koordinacija, časovna in prostorska orientacija);
- izključene morajo biti motnje zaznavanja (čutila), duševne motnje, čustvene in vedenjske motnje ter vplivi kulturne različnosti.

2. PROTOKOLI ZA OBRAVNAVO DIJAKOV

2.1 Protokol za obravnavo dijakov z invalidnostjo

V primeru, da je v razredu prisoten eden ali več dijakov z invalidnostjo, potrjenimi v skladu z zakonom 104/1992, člani razrednega sveta:

- pregledajo vso razpoložljivo dokumentacijo dijaka, vključno s prejšnjim individualiziranim vzgojno-izobraževalnim načrtom (INVIN);
- spremljajo dijakove kompetence, spretnosti, napredek, potencialne, primanjkljaje in izražene težave;
- pripravijo individualizirani načrt (INVIN).

Naloge razrednika v sodelovanju z odgovorno osebo za inkluzijo:

- skličejo sestanek operativne delovne skupine (ODS);
- organizirajo sestanek s starši v prvem mesecu pouka;
- po potrebi skličejo multidisciplinarni sestanek z drugimi strokovnjaki (psiholog, logoped, socialni delavec ipd.);
- skličejo sestanek z družino, na katerem predstavijo osnutek novega INVIN-a ter ga skupaj z njo uskladijo;
- po pridobitvi soglasja vseh članov razrednega sveta (obvezni podpisniki so učni kader, družina, psiho-pedagoška služba in ravnatelj) se dokončni dokument hrani na tajništvu.

Razredni svet se po prvem srečanju z družino ponovno sreča najmanj dvakrat letno – ob koncu prvega in drugega ocenjevalnega obdobja – z namenom pregleda izvajanja načrta, spremljanja napredka ali ugotavljanja morebitnega nazadovanja dijaka.

2.2 Protokol za obravnavo dijakov s specifičnimi učnimi težavami (SUT) z zdravniškim potrdilom (zakon 170/2010)

Člani razrednega sveta:

- pregledajo vso razpoložljivo dokumentacijo in prejšnji IUN;
- spremljajo dijakove kompetence, napredke, težave in potenciale;
- sestavijo nov IUN;
- na srečanju z družino preverijo IUN, ga podpišejo, spremljajo napredke ali nazadovanje dijaka s SUT.

Naloge razrednika v sodelovanju z odgovorno osebo za inkluzijo:

- skličejo sestanek s starši v prvem mesecu pouka;
- po potrebi skličejo multidisciplinarni sestanek z drugimi strokovnjaki (psiholog, logoped, socialni delavec ipd.);
- skličejo sestanek z družino, na katerem predstavijo osnutek novega IUN-a ter ga skupaj z njo uskladijo;
- ko vsi člani razrednega sveta podpišejo IUN (učni kader, družina in ravnatelj obvezno), oddajo originalno kopijo tajništvu.

2.3. Protokol za obravnavo dijakov s specifičnimi učnimi težavami (SUT) brez zdravniškega potrdila

Razredni svet:

- razredni svet spremlja dijake z izraženimi učnimi težavami;
- obvesti družino o opaženih težavah ter v sodelovanju z njo izvaja različne didaktične in podporne ukrepe, tako v šolskem kot domačem okolju;
- si prizadeva odpraviti učne težave v opredeljenem časovnem obdobju, pri čemer se lahko dijakom nudi vrsto didaktično-metodoloških pripomočkov, prilagoditev in olajšav;
- sestavi se individualizirani učni načrt (IUN) ter se redno preverja njegova izvedba;
- v vseh fazah postopka vzdržuje redno komunikacijo z družino, ravnateljem in referentom za dijake s posebnimi potrebami.

2.4. Protokol za obravnavo dijakov s splošnimi učnimi in socialnimi težavami različnega izvora

Naloge razrednega sveta:

- spremlja in dokumentira morebitne specifične težave dijaka;
- obvesti družino o opaženem stanju in skupaj z njo aktivira nabor didaktičnih ter podpornih ukrepov v domačem in šolskem okolju;
- si prizadeva za odpravo težav v vnaprej določenem časovnem okviru, pri čemer se lahko uporabljajo različni didaktično-metodološki pripomočki, prilagoditve in olajšave;
- če kljub uvedenim ukrepom ne pride do izboljšanja, svetuje družini, naj se obrne na strokovno pomoč (npr. socio-psiho-pedagoška služba);

Dodatne usmeritve in postopki:

- razredni svet lahko na podlagi internih ugotovitev samostojno odloči ali dijak potrebuje IUN ali ne, skladno z ministrsko okrožnico št. 2563/13;
- odločitev mora biti ustrezno utemeljena in pisno obrazložena;
- pripravi IUN, katerega izvajanje redno spremlja, skupaj z dijakovimi napredki ali poslabšanji;
- dodeljeni status ima začasno veljavnost enega leta; v primeru izboljšanja stanja lahko razredni svet status prekliče.

V vseh fazah postopka razredni svet tesno sodeluje z družino, ravnateljem ter referentom za dijake s posebnimi potrebami, ob čemer jih redno obvešča o dijakovem stanju in napredku.

3. PROTOKOL ZA DOLOČANJE NADARJENIH DIJAKOV IN DIJAKOV S STATUSOM ŠPORTNIKA

Razredni svet:

- identificira nadarjene dijake na podlagi:
 - učnega uspeha (dijaki dosledno izkazujejo odličen splošni učni uspeh ali odličen uspeh pri posameznih predmetih ali predmetnih sklopih),
 - dosežkov na državnih in mednarodnih tekmovanjih,
 - hobijev in posebnih interesov (trajnejše aktivnosti, za katere kažejo dijaki močan interes in v katerih dosegajo odlične rezultate);
- evidentira športnike na podlagi dokumentacije športnih društev;
- izvede individualni razgovor z dijakom in starši, pridobi pisno soglasje za identifikacijo;

- omogoči vključevanje nadarjenih dijakov v šolske dejavnosti, ki razvijajo njihova močna področja;
- mora odločitve pisno utemeljiti;
- status lahko prekliče, če se situacija spremeni;
- status ima veljavnost enega leta.

NAVODILA ZA UČNI KADER – DODATNE SMERNICE

Dolžnosti učnega kolektiva in vloga inkluzije

Inkluzija v šolskem prostoru temelji na sprejemanju posebnosti in različnosti vsakega dijaka, zlasti tistih s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Pedagoški kader inkluzijo razume kot temeljno vzgojno-izobraževalno strategijo, katere bistvo je prilagajanje kurikula, učnih metod, načinov preverjanja znanja ter ocenjevanja. Osrednji izziv šolskih in strokovnih delavcev pa je zagotavljanje dobrega počutja vsakega posameznika, kar vključuje skrb za čustveno ravnovesje, občutek sprejetosti, uspešno socialno vključevanje, pozitivno samopodobo in visoko stopnjo notranje motivacije.

Inkluzija predstavlja temeljni koncept, ki omogoča doseganje optimalnih vzgojno-izobraževalnih rezultatov vseh dijakov ter njihovo uspešno vključevanje v lokalno in širšo družbeno okolje. V najširšem pomenu besede pomeni sprejemanje drugačnosti in odprtost za novo.

V tem okviru se učni kolektiv zavezuje, da:

- usvoji merila za prepoznavanje dijakov s posebnimi potrebami na področju učenja;
- ustrezno formalizira naloge in postopke, povezane z njihovo podporo;
- načrtuje individualiziran potek vzgojno-izobraževalnega procesa za vsakega dijaka;
- priznava edinstvenost posameznika ter se izogiba posploševanju;
- upošteva in izvaja ustrezne kompenzacijske ukrepe, prilagoditve, oprostitev, alternativne oblike učenja ter skrbi za pridobitev dodatnega učnega gradiva;
- deluje usklajeno in timsko, z namenom skupnega prispevka k izboljšanju učenčevih dosežkov in osebnega razvoja.

PRISTOJNOSTI IN SODELOVANJE V PROCESU VKLJUČEVANJA DIJAKOV S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI

Vključevanje dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (PVP) zahteva večnivojsko in medsebojno usklajeno delovanje različnih notranjih in zunanjih subjektov šolskega sistema. Njihove pristojnosti, naloge in odgovornosti so jasno opredeljene in se uresničujejo v skladu z nacionalnimi smernicami za inkluzivno vzgojo in izobraževanje.

1. ŠOLA

Šola ima osrednjo vlogo pri vzpostavitvi inkluzivnega okolja. Vključuje smernice za inkluzijo v svoj vzgojno-izobraževalni načrt (TVIP) ter imenuje delovno skupino za inkluzijo (DSI), ki

načrtuje, koordinira in spremlja ukrepe za podporo dijakom s PVP. Šola tudi vzpostavi stik z družinami dijakov, jih seznani z dejanskimi potrebami in jih po potrebi usmeri k pristojnim ustanovam, kot sta socialna ali zdravstvena služba.

2. RAVNATELJ

Ravnatelj se redno seznani z učenim in osebnim napredkom dijakov s posebnimi potrebami ter nudi podporo učnemu osebju, zlasti v primerih, ko se pojavijo izrazite ovire ali kompleksnejše težave. Poleg tega predseduje sejám operativne delovne skupine za inkluzijo ter sklicuje in vodi delovno skupino za inkluzijo. V njegovi odsotnosti ga pri teh nalogah lahko nadomešča referent za dijake s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Ravnatelj zagotavlja pogoje za usposabljanje kadra, nabavlja didaktična sredstva in je v stiku z zunanjimi institucijami.

3. REFERENT OZ. CILJNA FUNKCIJA ZA INKLUZIJO

Referent za dijake s posebnimi potrebami (ali ciljna funkcija za inkluzijo) deluje kot vezni člen med ravnateljem, učitelji, družinami in zunanjimi službami. Koordinira DSI, zbira dokumentacijo, vodi evidenco dijakov s PVP in je svetovalna opora učnemu in pomožnemu osebju. Prav tako sodeluje pri organizaciji sej ODS in podpira razredne svete pri prepoznavanju potreb dijakov.

4. RAZREDNI SVETI

Razredni sveti imajo ključno vlogo pri zgodnjem prepoznavanju posebnih potreb posameznih dijakov. O opaženih težavah obvestijo ravnatelja in družino, organizirajo uvodni sestanek s starši, ter skupaj s strokovnjaki načrtujejo in izvajajo prilagojene učne načrte (IUN) in individualizirane vzgojno-izobraževalne načrte (INVIN). Določajo tudi kompenzativne in dispensativne ukrepe ter primerne didaktične strategije.

5. DELOVNA SKUPINA ZA INKLUZIJO (DSI)

Delovna skupina za inkluzijo (DSI), v katero so vključeni ravnatelj, vsi podporni profesorji, imenovani kurikularni profesorji, referent za dijake s posebnimi potrebami in po potrebi tudi zunanji strokovnjaki, skrbi za oblikovanje in spremljanje šolskih smernic, namenjenih podpori in vključevanju dijakov s posebnimi potrebami. Ta skupina načrtuje, sprti posodablja in izvaja letni načrt za inkluzijo ter zagotavlja, da se spoštujejo roki za pripravo ustrezne dokumentacije in prilagojenih učnih načrtov.

6. OPERATIVNA DELOVNA SKUPINA ZA INKLUZIJO (ODS – 104/92)

Operativna delovna skupina za inkluzijo, ki deluje v skladu z določili zakona 104/92, je sestavljena iz ravnatelja, podpornega profesorja, referenta za dijake s posebnimi potrebami, razrednih profesorjev, socio-vzgojnih operaterjev, koordinatorja zadruga, psihologa ter po potrebi tudi logopeda, psihoterapevta, socialnega delavca, staršev in dijaka. Skupina skupno načrtuje in izvaja individualizirane vzgojno-izobraževalne načrte (INVIN) za dijake s posebnimi potrebami, pri čemer njeni člani sodelujejo na različnih ravneh in si redno izmenjujejo strokovna znanja, gradiva, metode ter pedagoške strategije. Operativna skupina se sistematično sestaja med šolskim letom, praviloma vsaj trikrat, oziroma pogosteje, kadar to narekujejo potrebe posameznega dijaka, in spremlja njegov napredek ter težave. Posebno pozornost namenja uresničevanju zastavljenih ciljev na področju nevropsihološkega, motoričnega, jezikovnega, kognitivnega in komunikacijskega razvoja ter spremlja dijakovo raven samostojnosti, socializacije in usvajanja učnih vsebin, ki jih skupina opredeli na začetku šolskega leta v dokumentu INVIN.

7. PROFESOR PODPORNEGA POUKA

Podporni profesor sodeluje pri načrtovanju in izvajanju individualiziranega vzgojno-izobraževalnega načrta ter funkcionalnega profila dijaka s posebnimi potrebami. Udeležuje se sej operativne delovne skupine, pri katerih piše tudi zapisnike. V učnem okolju si prizadeva ustvariti pogoje, ki omogočajo izražanje identitete in razvijanje potencialov dijaka, obenem pa z učnim in vzgojnim osebjem prepoznava in uvaja pripomočke ter metode, ki prispevajo k zmanjševanju ovir v izobraževanju. V razredu spodbuja kulturo solidarnosti, strpnosti in vključevanja ter gradi odnos zaupanja z družinami dijakov, s katerimi si prizadeva za aktivno sodelovanje v vzgojno-izobraževalnem procesu. V povezavi z referentom za dijake s posebnimi potrebami se dogovarja o rokih za oddajo dokumentacije in usklajuje izvedbo načrtovanih ukrepov.

8. RAZREDNIKI razredov, v katerih je prisoten dijak s PVP

Razredniki v oddelkih, kjer so prisotni dijaki s posebnimi potrebami, dosledno sledijo smernicam, postopkom in protokolom, določenim v letnem načrtu za inkluzijo. Z družinami vzpostavljajo in ohranjajo odprto ter konstruktivno komunikacijo, hkrati pa pozorno spremljajo roke, povezane s pripravo in posodabljanjem individualiziranih oziroma prilagojenih učnih načrtov.

9. UČNO IN NEUČNO OSEBJE

Učno osebje se aktivno seznaja z vsebinami letnega načrta za inkluzijo ter sledi navodilom, protokolom in smernicam, ki izhajajo iz njega. Redno se strokovno izpopolnjuje na področju inkluzivne pedagogike in si prizadeva za ustrezno prilagajanje učnih vsebin ter metod dela, da bi zagotovilo čim boljše podporo dijakom s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Pri tem sodeluje v tinskem načrtovanju in izvajanju individualiziranih učnih načrtov ter si prizadeva ustvarjati pozitivno in spodbudno učno okolje, v katerem se vsak dijak počuti sprejetega in razumljenega. S svojim delom učno osebje prispeva k razvoju dobrih praks in krepitvi kulture vključevanja na šoli.

Neučno osebje pa po potrebi nudi podporo učnemu kadru, zlasti pri delu z dijaki, ki se soočajo s težjo telesno oviranostjo. Na podlagi določenih nalog in ustreznega usposabljanja pomaga dijakom, ki niso povsem avtonomni, pri opravljanju osnovnih vsakodnevnih aktivnosti. To vključuje pomoč pri uporabi sanitarij, gibanju po šolskih prostorih ter pri varnem vstopanju in izstopanju iz šolskega poslopja. Njihova vloga je ključna pri zagotavljanju dostopnosti in varnosti za vse dijake.

10. DRUŽINA

Družina ima pomembno vlogo pri oblikovanju podpornega okolja za dijaka s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, zato dejavno sodeluje pri načrtovanju in izvajanju prilagojenih učnih načrtov. Redno se udeležuje srečanj različnih strokovnih in delovnih skupin, namenjenih obravnavi potreb dijaka, ter je v stalnem stiku z razrednikom, ki ga pravočasno obvešča o morebitnih novih potrebah ali spremembah v dijakovem stanju. Po potrebi poskrbi za ustrezno strokovno obravnavo dijaka pri specialistih ali v pristojnih zdravstvenih ustanovah. Pri tem si deli soodgovornost z izobraževalno ustanovo pri vzgoji dijaka, zlasti na področju oblikovanja njegovega vedenja ter osveščanja o pravicah in dolžnostih, ki izhajajo iz njegovega statusa.

11. ZDRAVSTVENA SLUŽBA

Zdravstvena ustanova, zlasti socio-psiho-pedagoška služba, ima pomembno vlogo pri strokovni obravnavi dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Izvede strokovno oceno dijaka, na podlagi katere izda diagnozo oziroma pripravi strokovno poročilo o zaznanih težavah. V okviru svojega delovanja vzpostavi redno komunikacijo z družino, s katero izmenjuje informacije in nudi usmeritve glede nadaljnjih postopkov. Aktivno sodeluje

na srečanjih operativne delovne skupine za inkluzijo, kjer prispeva s strokovnimi mnenji in nasveti. Šoli nudi podporo pri oblikovanju in izvajanju vzgojno-didaktičnih ukrepov ter po potrebi omogoči vključitev dodatnih strokovnjakov, kot so psihologi, logopedi, psihomotorični terapevti in drugi, ki prispevajo k celostni obravnavi dijaka.

12. SOCIALNA SLUŽBA

Socialna služba aktivno sodeluje pri inkluziji dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami z udeležbo na srečanjih operativne delovne skupine za inkluzijo, kjer prispeva s svojim strokovnim znanjem in izkušnjami. Poleg tega šoli dodeli najprimernejše socio-vzgojne operaterje, ki dijaku nudijo podporo na čustvenem, avtonomnem, didaktičnem in vzgojno-socialnem področju ter tako prispevajo k celostnemu razvoju učenca.

13. SOCIO-VZGOJNI OPERATERJI

Socio-vzgojni operaterji oziroma vzgojitelji sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju prilagojenih učnih načrtov dijakov s posebnimi potrebami. Redno se udeležujejo sej operativne delovne skupine za inkluzijo, kjer prispevajo svoja opažanja in predloge. Z družinami dijakov vzpostavljajo odnos sodelovanja in zaupanja, ob tem pa v sodelovanju z učnim osebjem identificirajo in uporabljajo ustrezne didaktične in prilagoditvene strategije. Njihova vloga je ključna pri spodbujanju čustvene stabilnosti, samostojnosti, učne uspešnosti in socialne vključenosti dijakov.

SMERNICE ZA UČINKOVITO IN USPEŠNO ORGANIZACIJO IN IZVEDBO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA DELA ZA DIJAKE S POSEBNIMI POTREBAMI

Vzgojno-izobraževalno delo z dijaki s posebnimi potrebami zahteva premišljeno, sistematično in celostno načrtovanje, ki temelji na načelih inkluzije, spoštovanja individualnih posebnosti ter zagotavljanja enakovrednih pogojev za razvoj in napredek vsakega posameznika.

1. PRILAGOJENA ORGANIZACIJA PROSTORA

Za učinkovito učenje je ključno, da dijak sedi v prostoru, kjer je možna čim bolj neposredna in kvalitetna interakcija s profesorjem. Priporočljivo je, da se dijaku zagotovi mesto:

- v bližini table (če pouk poteka frontalno);
- stran od motečih dejavnikov (npr. odprta okna, vrata, glasne ure);
- v bližini sošolcev, ki mu nudijo pomoč in podporo pri razumevanju in izvedbi nalog.

Takšna prostorska ureditev podpira dijakovo osredotočenost, čustveno varnost in boljšo vključitev v učni proces.

2. UPORABA DIDAKTIČNIH PRIPOMOČKOV IN TEHNOLOGIJE

Ustrezna didaktična oprema in digitalna orodja igrajo ključno vlogo pri omogočanju enakih možnosti za učenje. Dijakom s PVP lahko znatno pomagajo:

- računalniki, interaktivne table in dostop do programov z glasovno sintezo ali elektronskih knjig;
- uporaba shem, miselnih vzorcev, slovarjev, časovnih trakov in tabel (npr. s formulami, pravili ali slovnico);
- fotokopije učnih vsebin, če je prepisovanje zanje prevelik izziv;
- uporaba diktafona in video gradiva za veččutno učenje.

Pomembno je, da se v učni proces vključujejo pripomočki, ki omogočajo kompenzacijo primanjkljajev in podpirajo individualizirano učenje.

3. ČASOVNA ORGANIZACIJA IN PRILAGODITVE

Zaradi pogosto počasnejšega procesiranja informacij in težav s priklicem znanja, je nujno:

- zagotoviti podaljšan čas za obravnavo, utrjevanje in preverjanje znanja;
- se izogibati nenapovedanim preverjanjem;
- omogočiti več krajših odmorov med učnimi enotami;

- prilagoditi obseg domačih nalog in šolskih obveznosti.

Takšna prilagoditev zmanjšuje časovni pritisk in omogoča bolj kakovostno notranjo motivacijo dijaka.

4. METODIČNO-DIDAKTIČNI PRISTOPI

Za uspešno učenje dijaka je ključna uporaba kombinacije različnih metod in pristopov, ki omogočajo doseganje optimalnih učnih rezultatov. V praksi se pogosto prepletata direktno poučevanje, ki vključuje jasno opredeljene cilje, pravila in natančno razložene korake ter demonstracijo povezav med pojmi, in strateško poučevanje, katerega namen je razvijanje strategij za reševanje nalog in uporabo pridobljenega znanja pri reševanju problemov.

Obe omenjeni metodi zahtevata modeliranje in demonstracijo učnih vsebin, povratne informacije, vodeno ter samostojno izvajanje vaj, prenos znanja in uporabljenih strategij na nove primere.

V procesu poučevanja in učenja dijak potrebuje naslednje pogoje:

- vzpostavljanje uvodnih povezav med novo in že obravnavano snovjo, kar omogoča oblikovanje logične mreže podatkov in lažje razumevanje;
- povezovanje učne snovi z dijakovimi lastnimi življenjskimi izkušnjami;
- multisenzorno učenje, ki vključuje sprejemanje informacij preko različnih čutnih poti (slušne, vidne, tipne, pa tudi preko vonja in okusa);
- kratka, jasna in enoznačna navodila, podana z upočasnjanim tempom in ob spremljanju razumevanja dijakov, pri čemer se kombinirajo ustna in pisna navodila;
- pomoč pri organizaciji zapiskov in učnih gradiv;
- prednost odprtih vprašanj, ki omogočajo prikaz razumevanja snovi, pred vprašanji, ki zahtevajo zgolj priklic točnih informacij;
- uporaba vizualnih pripomočkov, kot so grafikoni, tabele, slike, video posnetki ipd.;
- aktivno učenje, ki omogoča oblikovanje lastnega znanja (npr. z eksperimenti, diskusijami, sodelovanjem v paru ali skupini);
- sprotne in konstruktivne povratne informacije profesorja o napakah, s ciljem pravočasnega odpravljanja napačnih predstav ali utrjenih napačnih vzorcev;
- dajanje ocen dijakom naj spremlja celostna analiza, ki poleg izpostavitve napak vključuje tudi analizo uspešnega znanja ter obvezen delovni pogovor o nadaljnjih korakih;
- več vmesnih odmorov med posameznimi nalogami.

Za učinkovito razumevanje in sprejemanje učne vsebine je bistveno, da so informacije podane jasno, jedrnato, nedvoumno ter v zmernem in razumljivem tempu. Učna snov se ne podaja izključno s frontalno razlago, temveč vključuje uporabo miselnih vzorcev, ključnih pojmov, kratkih povzetkov ter demonstracij. V ospredju sta projektno delo in delo v manjših skupinah, ki omogočata aktivno vključevanje dijakov v učni proces. Učenje nove snovi je dodatno podprto z ustreznim pisnim gradivom.

SMERNICE ZA PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA DIJAKOV S POSEBNIMI POTREBAMI

1. Temeljna načela

Preverjanje in ocenjevanje znanja dijakov s posebnimi potrebami mora temeljiti na načelih pravičnosti, prilagodljivosti in usmerjenosti v dijakov osebni napredek. Ključni cilj ni poenostavljanje učne snovi, temveč iskanje učinkovitih pristopov, ki dijaku omogočajo, da v zanj ustreznih pogojih pokaže dejansko usvojeno znanje. Pri tem se upošteva njegova individualna učna pot, določena v individualiziranem učnem načrtu (IUN) ali prilagojenem didaktičnem načrtu (IDN).

2. Oblike in načini preverjanja

Preverjanje znanja se lahko izvaja na različne načine, glede na dijakove sposobnosti, potrebe in značilnosti njegovih učnih težav:

- pisno, ustno ali praktično;
- skupinsko ali individualno;
- v razredu ali v prilagojenem okolju;
- z uporabo kompenzacijskih pripomočkov (računalnik, zvočne knjige, miselni vzorci, itd.);
- s poenostavitvijo navodil, ne da bi se zmanjšala zahtevnost ključnih pojmov;
- s podaljšanim časom in napovedjo preverjanja, kar dijaku omogoča ustrezno pripravo.

Preverjanja naj bodo načrtovana premišljeno, z usklajevanjem med profesorji, da se izognemo preobremenitvi dijaka.

3. Merila in kriteriji ocenjevanja dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Zakonodajni odlok št. 62 z dne 13. aprila 2017, ki ureja pravice dijakov s posebnimi potrebami, specifičnimi učnimi težavami ter posebnimi vzgojnimi potrebami, ne uvaja bistvenih sprememb. Dijakom PVP so zagotovljene posebne oblike preverjanja in ocenjevanja, ki izhajajo iz individualiziranih oziroma prilagojenih učnih načrtov. Na podlagi enakih načel se določa tudi napredovanje v višji letnik ter pripustitev k zaključnemu izpitu.

1. Dijaki s specifičnimi učnimi težavami (SUT) – v skladu z zakonom št. 170/2010

Dijaki, ki imajo uradno potrdilo o specifičnih učnih težavah, imajo pravico do uporabe

kompensacijskih in dispenciacijskih sredstev tako med rednim poukom kot tudi pri vseh oblikah preverjanjih znanja. Razredni svet za posameznega dijaka pripravi individualiziran učni načrt, ki vključuje prilagoditve učnih vsebin in metod dela ter individualizacijo učnega procesa. Pri ocenjevanju se dosledno upoštevajo smernice, opredeljene v tem načrtu, kot tudi vse okoliščine, ki lahko vplivajo na dijakovo uspešnost.

2. Dijaki s posebnimi vzgojnimi potrebami (PVP) – na podlagi ministrskega odloka z dne 27. 12. 2012 in okrožnice št. 8 z dne 6. 3. 2013

Dijaki, ki imajo posebne vzgojne potrebe, a ne razpolagajo z uradno dokumentacijo, kot predvideva zakon št. 170/2010, imajo lahko na predlog razrednega sveta pravico do individualiziranega učnega načrta (IDN). V skladu z veljavno zakonodajo je možna prilagoditev splošnih kriterijev ocenjevanja ter uvedba ustreznih kompensacijskih in dispenciacijskih sredstev, skladno z določili v IDN. V to skupino sodijo tudi dijaki, ki ne obvladajo učnega jezika (npr. tuji državljani). Za te dijake se ocenjevanje izvaja v skladu s členom 45 zakonskega odloka DPR št. 394 z dne 31. avgusta 1999. Po začetnem ocenjevalnem obdobju učiteljski zbor oblikuje kriterije ocenjevanja, pri čemer upošteva zakonodajne smernice, zagotavljanje minimalnih standardov znanja ter razvoj ključnih kompetenc, s ciljem omogočiti dijaku čim uspešnejši učni napredek.

3. Dijaki s posebnimi potrebami – na podlagi zakona št. 104/1992

Za dijake, ki imajo odločbo o usmeritvi na podlagi zakona 104/1992, razredni tim skupaj s starši ter po potrebi s predstavniki zdravstvene in socialne službe oblikuje individualizirani učni načrt (IUN). Iz IUN-a so razvidni prilagojeni učni cilji in ocenjevalni kriteriji, ki temeljijo na izhodiščnem stanju dijaka ter njegovih/njenih zmožnostih. V načrtu so prav tako opredeljeni načini prilagajanja ciljev in podporne dejavnosti, ki jih šola načrtuje za krepitev dijakovih močnih področij ter za spodbujanje razvoja tam, kjer so prisotne težave.

4. Nadarjeni dijaki in dijaki s statusom športnika

Ocenjevanje nadarjenih dijakov in vrhunskih športnikov poteka po kriterijih, ki jih je razredni svet izdelal in sprejel za posamezno razredno skupnost.

5. Ocenjevanje vedenja in celostni pristop

Vedenje dijakov s PVP ocenjujemo z ozirom na njihovo izhodiščno stanje, diagnozo (kjer obstaja) ter osebni napredek. Vzgojni cilji se postavljajo realistično, v skladu s

posameznikovimi razvojnimi in socialnimi zmožnostmi. Ocenjevanje mora biti vedno usmerjeno v razvoj odgovornosti, samorefleksije in pozitivnega odnosa do učenja.

6. Zaključni izpiti in nacionalna preverjanja znanja za učence PVP

V primeru zaključnih izpitov in testov INVALSI se dijakom s PVP omogočijo ustrezne prilagoditve, kot jih določa *Ministrski odlok št. 62 z dne 13. aprila 2017 (člen 11)*. Te prilagoditve vključujejo:

- podaljšan čas reševanja;
- prilagoditev nalog (vsebina, oblika, jezikovna zahtevnost);
- uporabo pripomočkov, določenih v IUN;
- možnost izvajanja izpitov v prilagojenem okolju.

7. Sklepne ugotovitve in priporočila

Preverjanje in ocenjevanje znanja dijakov s posebnimi potrebami naj vedno temelji na razumevanju, da uspešnost v šoli ni le rezultat enotnega merila, temveč odsev osebnega napredka, truda in doseženih kompetenc glede na zmožnosti posameznika. Pri oblikovanju kriterijev in izvedbi preverjanja naj bo profesorski tim dosleden, a hkrati prožen in strokovno podprt.

Le celostni pristop, ki vključuje dijaka, družino, učiteljski kolektiv in podporne službe, omogoča izgradnjo pravičnega in spodbudnega učnega okolja, v katerem lahko vsak dijak razvije svoje potenciale in doseže svoj osebni učni uspeh.

IZOBRAŽEVANJE ŠOLSKEGA OSEBJA

Izobraževanje šolskega osebja na področju inkluzije zajema dve temeljni kategoriji:

1. Pridobivanje znanj in konkretna uporaba inkluzivnih metodologij, vsebin in dobrih praks v šolskem okolju, s posebnim poudarkom na razredih, ki jih obiskujejo dijaki s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (PVP).
2. Spoznavanje in obravnava ključnih inkluzivnih tematik, ki vključujejo:
 - različne patologije in razvojne motnje;
 - zakonodajo, protokole ter ustrezno dokumentacijo;
 - uporabo novih tehnologij za spodbujanje inkluzije;
 - razvoj čustvene inteligence in socialnih veščin;
 - prepoznavanje ter implementacijo dobrih inkluzivnih praks tako v šolskem kot tudi v domačem okolju.

Poleg izobraževanja učnega osebja lahko šola organizira tudi izobraževalne programe za dijake, in njihove družine, skladno s potrebami in cilji vključujočega izobraževanja.

LETNA ANALIZA STANJA

Šolsko leto 2025 - 2026

SEZNAM DIJAKOV S POSEBNIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI POTREBAMI	ŠTEVILO
Dokumentirani dijaki z invalidnostjo	2
a) slepi in slabovidni	0
b) gluhi in naglušni	0
c) Psihofizični	2
Dijaki s specifičnimi razvojnimi motnjami (Zakon 170/2010)	
a) Specifične učne težave (SUT)	11
b) Drugo (PVP z ali brez zdravniškega potrdila)	5
SKUPNO:	18
% na šolski populaciji	16,8%
Število pripravljenih INVIN-ov	5
Število pripravljenih PUN-ov	11
Personalizirana vzgojno-izobraževalna učna pot (italijanski jezik)	5
Status športnika	0
Nadarjeni dijaki	0

UGOTAVLJANJE NOTRANJIH IN ZUNANJIH SPECIFIČNIH STROKOVNIH VIROV

1. Notranji viri (razredni profesorji, pomožni profesorji, ciljna funkcija za inkluzijo, neučno osebje v pomoč dijakom s posebnimi potrebami)

Specifične učne in neučne moči	V glavnem sodelujejo pri....	Da/ Ne
Profesor za učno pomoč	Individualne in skupinske dejavnosti	DA
	Integrirane delavnice (odprti razredi, posebne delavnice...)	NE

Vzgojni operater	Individualne in skupinske dejavnosti	DA
	Integrirane delavnice (odprti razredi, posebne delavnice...)	NE
Asistenti za komunikacijo	Individualne in skupinske dejavnosti	NE
	Integrirane delavnice (odprti razredi, posebne delavnice...)	NE
Ciljne funkcije / koordinacija		DA
Referent za inkluzijo		DA
Psihopedagogi in drugi zunanji/notranji		DA
Tutor/mentor		NE
Drugo:		NE
Drugo:		
Sodelovanje kurikularnih profesorjev	S pomočjo:	
Razredniki, profesorji	Sodelovanja na sejah delovne skupine za inkluzijo	DA
	Stikov z družinami	DA
	Sodelovanja na sejah delovne skupine 170/2010	DA
	Vzgojno-didaktični posegi na temo vključevanja	DA

Profesorji s strokovno izobrazbo	Sodelovanje na sejah delovne skupine za inkluzijo	
	Stiki z družinami	
	Sodelovanje na sejah delovne skupine 170/2010	
	Vzgojno-didaktični projekti na temo vključevanja	
Profesorji	Sodelovanje na sejah delovne skupine za inkluzijo	DA
	Stiki z družinami	DA
	Sodelovanje na sejah delovne skupine 170/2010	NE
	Vzgojno-didaktični projekti na temo vključevanja	DA
Neučno osebje		
	Pomoč dijakom s posebnimi potrebami	DA
	Projekti za vključevanje /delavnice za inkluzijo	NE
	Drugo:	

2. Zunanji viri

Stiki s krajevnimi zdravstvenimi ustanovi (socio-psiho-pedagoška služba)	Domene o postopkih za posege pri dijakih s posebnimi potrebami	DA
	Domene o postopkih za posege pri ostalih dijakih s posebnimi vzgojnimi potrebami	DA
	Izvenšolski projekti za integracijo	NE
	Šolski projekti za integracijo	NE
	Sodelovanje na sejah delovnih skupin 104/92	NE
	Sodelovanje na sejah delovnih skupin 170/2010	po potrebi
	Drugo:	
Stiki s krajevnimi socialnimi službami in s prostovoljskimi organizacijami	Prostorski projekti za inkluzijo	NE
	Šolski projekti za inkluzijo	DA
	Projekti šol v mreži	NE

Dostopni in uporabni viri	Materiali in tehnološki pripomočki	DA
	Prostori	NE
	Učbeniki	NE

	Računalniki	DA
	Specifična programska oprema za SUT	NE

ZAKONSKI OKVIR

- Zakon št. 104 z dne 5. februarja 1992;
- Zak. odlok Predsednika Republike št.275/1999 člen 4;
- Zakon št. 53 iz leta 2003;
- Odlok ministrskega predsednika št. 185 z dne 23. februarja 2006;
- Okrožnica MIUR prot. 4099/A/4 z dne 5.10.2004: pobude za preseganje disleksije;
- Okrožnica MIUR prot. 26/A/4 z dne 5.10.2005: pobude za presego disleksije;
- Okrožnica MIUR prot. 4798/A/4 z dne 27. julija 2005: udeležba staršev;
- Ministrska okrožnica št. 4674 z dne 10. maja 2007: težave v dojemanju, operativna navodila;
- Zak. Odlok Predsednika Republike št. 122, junij 2009: ocenjevanje dijakov s specifičnimi učnimi težavami;
- Smernice MIUR z dne 4. avgusta 2009: „Smernice za šolsko vključevanje učencev s posebnimi potrebami“;
- Zakon št. 170 z dne 8. oktobra 2010;
- Ministrski odlok z dne 12. julija 2011 s priloženo prilogo: smernice o pravici učencev s specifičnimi učnimi motnjami;
- Ministrska direktiva z dne 27. decembra 2012;
- Ministrska okrožnica št. 8 z dne 6. marca 2013: „Operativne navedbe“;
- smernice MIUR z dne 22. novembra 2013;
- Zakonodajni odlok Predsednika Republike št. 66 z dne 13. aprila 2017: „Standardi za spodbujanje vključevanja učencev s posebnimi potrebami v šole“;
- Ministrska odredba 279 z dne 10. aprila 2018
- Zakonodajni odlok št. 96 z dne 12. septembra 2019;
- Medministrski odlok št. 182 z dne 29. decembra 2020;
- Ministrski odlok št. 153 z dne 1. avgusta 2023.